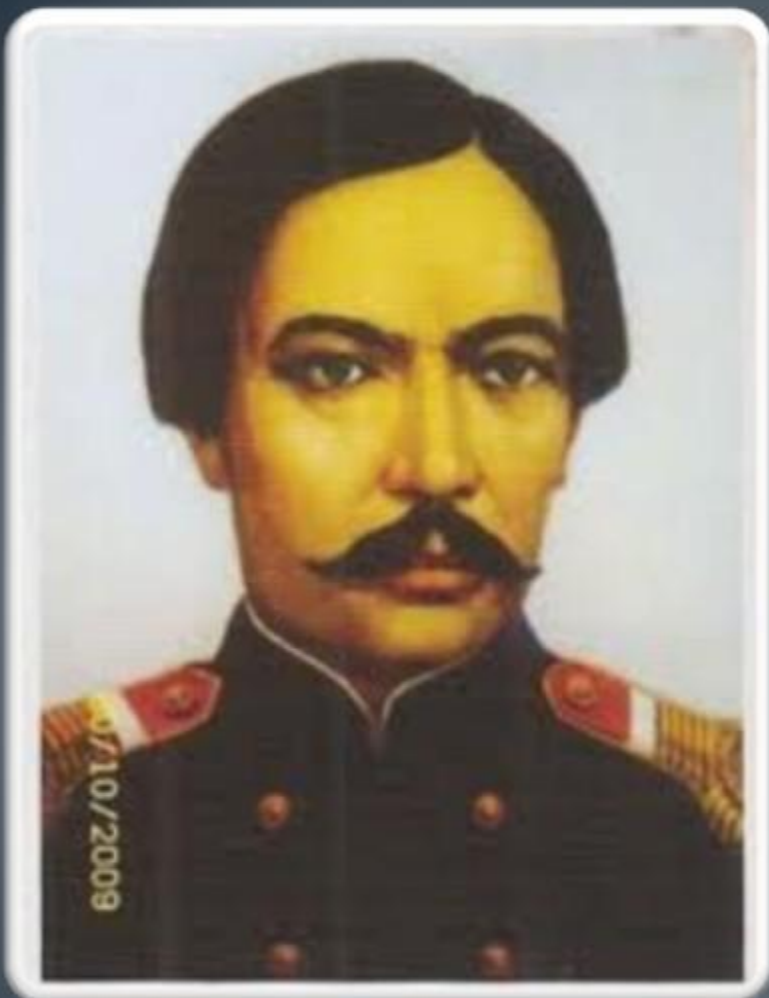

Шоқан
Шыңғысұлы
Уәлиханов

Қазақтың ұлы ғалымы,
XIX ғасырдың екінші
жартысында Қазақстанда
туған демократтық,
ағартушылық мәдениеттің
тұңғыш өкілдерінің бірі,
шығыстанушы, тарихшы,
фольклоршы, этнограф,
географ, ағартушы

Қазақтың ұлы ғалымы, ориенталист, тарихшы,
фольклоршы, этнограф, географ, ағартушы,
демократ. Шын аты — Мұхаммедханафия,
әжесінің бала күнінде "Шоқаным" деп еркелетіп
айтуымен, "Шоқан" аталып кеткен.

Ой тую

тарихшы

зерттеуші

ғалым

әдебиетші

саяхатшы

этнограф

жаратылыстанушы

Олжас Сүлейменов
Шоқан жан-жақты
қабілетті адам
болатын.

Шоқанның тағдыры мұхитың
дәмін білуге болатын
тамшыдай еді. Мұхтар
Әуезов

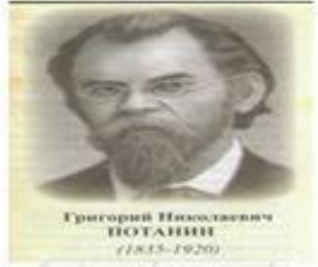
Шоқанның
табиғи
дарындылығы
мен зеректігі
халықтың өмірін
толық зерттеген.
Әлкей Марғұлан.

Шоқан туралы
ұлылардың
ойлары

Шоқан Шыңғысұлы шығыстау
көгінен құйрықты жұлдыздай
ағып өтті.
Семенов Тянь-Шань

Орыс шығыстанушылары оны
бірауыздан ерекше құбылыс
деп мойындайды.
Ф. Достоевский

Шоқанның мезгілсіз
дүние салуы бізді бұл
үміттен айырып отыр
Г.Н. Потанин

Саяхаттары

*Ол Орта Азия,
Қазақстан, Шығыс
Түркістанды аралай
жүріп, осы жерлерді
мекендеген түрік
халықтарының
тарихы мен
мәдениетіне
байланысты құнды
мәліметтерді жазып
алды.*

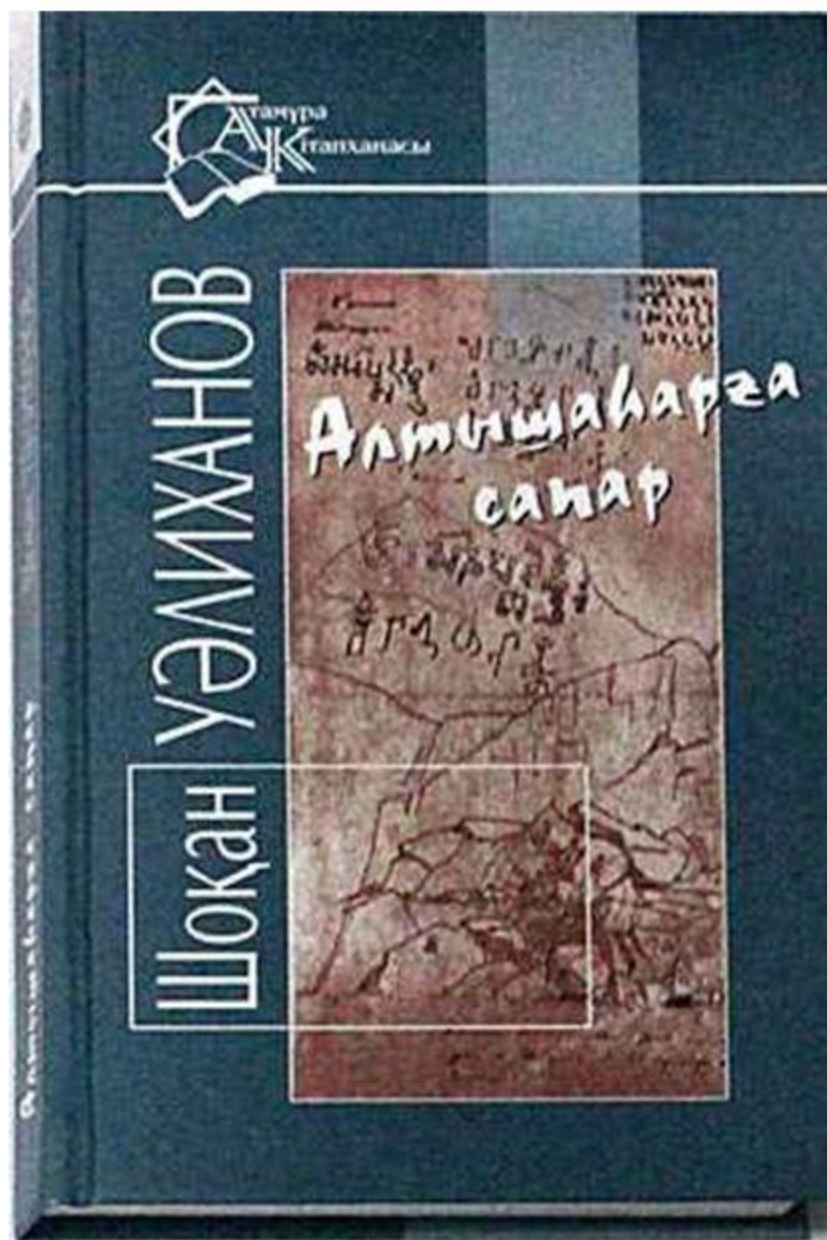
Шоқан Уәлиханов XIX ғасырдың орта шенінде Шинжияңға екі рет маңызды

Манас

Шоқан көршілес елдердің әдебиетін зерттеуге де зор үлес қосқан. Қырғыздың атақты жыры «Манасты» әлемге әйгілеген Шоқан екендігі тарихтан белгілі. Ғалым оны «Иллиадамен» қатар қойып, ауыз әдебиетіндегі дүниежүзілік мәні бар эпикалық туынды деп бағалаған

Алтышаһар немесе Қашқария туралы еңбегі Шығыс Түркістан халықтарының тарихына, географиясына, әлеуметтік құрылысына арналып жазылған әлемдегі тұңғыш зерттеу еңбегі болатын.

1861 жылы денсаулығы күрт нашарлап Санкт-Петербургтан қайта оралғаннан соң...

Шоқан Уәлиханов

- 1865 ж. 10 сәуір Жетісу жерінде қайтыс болды.

